ՄԱՍԵԱՑ ԱՂԱՒՆԻ. — ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ Վ. ԱՐԺԱՐԱՆ. — ԳԵՐԱՊ. ՍԱՐԳԻՍ Վ. ԹԻՈԴՈՐԵԱՆ.

—

Հետեւեալ՝ նամակը նշանաւոր ազգասիրութեամբ եւ գեղեցկախոհ իմաստներով գրուած ըլլալուն՝ արժանի կիամարիմք ազգասիրաց ծանօթութեանը, իպատիւ սրտի Գեր. Նամակագրին :

Գերապատիւ Ամբրոսիոս Վարդապետ Ազգասէր Հայր :

Ամենախնամ տեսութիւնն երկնից որ զերջանս կենաց մարդկան իբրեւ նոպոլէ, որ պահէր, Հայր, զՁեր եւ զԳերապատիւ Երիցակցացդ անձկանկաս ամենազովելի դէպ վերադարձին ընդ ստուերաւ իւրոց բարեսիրէն կամաց՝ իսասնեւինեներդ Դարու Միջօրէական պայծառութեանն ինան դասեալ էր յերեւան հանել առ արկանել զանբիեի նառազայր անմօր եւ անկողմնասէր հեմարտութեան ինորիզոն մեաց մարդկան եւ յաջս աշխարհի : Այն խնդալի էր դէպս եւ ընդ այն թէ երկնիր Հայկազանց բանի ժպիսս զուարթս իդէմս եւ զուրպիսի խինդս խիրս յարուցին միայն տեսս առ միւսանգամ տեսութիւն լուսոյ վերադարձող արեգականն զօրէ եւ բաւականանայ անբարբառ յայտնել զուժգնութիւն նորին, եւ յայնժամ եթէ ոմանք ընդ խնդութեանն եւ զարմանս յուշ ածեն խառնել, մեր անվրէպ վարձութեան ամենիմաստ տիեզերաց Հիմնադրին կրկնեցամ փառս օրհնից, որ ընդ նզօր ակնարկութեամբ իւրով նիրեալ զլծակս շրջանաց իկեանս իման եւ խպտոյտ յաւիտենականութեան, եւ յրսկրզբանէ օրհնեալ զերասանակս նոցին ամենեին բնաւ անշեղելի բնթանալ բնթանան եւ իվերջոյ յիւրեանց ձգեն բուն տեղիս : Արդեն յարեւելս՝ ուղիմ իձովն՝ նեղեանն իՀայրենին՝ հեմարտասէրն իգիրկ հեմարտութեան՝ կարն բանիւ եւ հոգի հաւատարմութեանն յԱղաւնոյն պանիւր սիրս անկեղծ, որ զգսանելով կուսան եւ հանգիստ ոտիցն խոնջելոց ընդդէմ պատրուակեալ հեմարտութեան՝ մերկեաց արբեաց իտղմոյ զշիւղն աւեսաբեր գալ իդրուսս տապանի գորովալի սրտից նոյազարմ :

Ցառաջ քան զքանի ամս բանահիւս փեսուրէ Աղաւնոյն Մասեաց այն յարեւմից բուանէր յարեւելս, բայց զԱրեւելեայց տեսչալի աշաց հայեցուած ոչ երբէք յինքն կարէր յափշտակել, թեթեւագոյն բուէին փեսուրքն յազդել եւ չէր մարթ նովաւ զծել զդրուանս սրտից : Այլ մինչ զփեսուրն բանազարդ նախընթաց Աղաւնիդ անձամբ իսկ բերէր, տեսայք Հայր, բացան ընդարձակեցան ինքնին դրուանք սրտից Հայկազանց : Ցատեանս իհրապարակս եւ իխնդոցս Գաղամտոս ընդ մի քայլափոխ Ձեր կրկին ողջագուրանք սիրալիր ընդառաջէին, այնպիսի անձկութեամբ բաց էր եւ Երկրորդին Սիրելազանի՝ Գերապատիւ Տեառն Այվազովսքի Գաբրիէլ Վարդապետի՝ որոյ քաղցր եւ ամենանձկալի տեսաւորութեան՝ միայն մեր ոգեալ զարեցամ : Երկարաբաղձ աւուրք Երրորդին մնայր. եւ մեր անձնուկ մեծ ունկամ. այլ երջանիկ աւուրք : Անմ այսօր տեսանեմք զիրենախոնջ եւ զբազմարդիւն ցանկալի այրն, զայրն՝ « որում իսիրս զուր գեղեցիկ մարդկութեան հանգչի » երդեցին երբեմն. զայրն որ ուղղեւոր զօտկպինդ ոչ իՏանն Հնդկաց, անդանիօր ոչ օսարական եւ գեսնախշտի իբանս մանանոս, այլ իդիւրազգաց սիրս Հայկազանց, այլ իտուն Հայրենի հանգչի, այն եւ իբանդ ասացից, եւ կարի յիրաւունս : Քանզի զանհանասիրութիւն հոգւոյ՝ զանվեհեր Ազգասիրութիւն սրտի՝ եւ զհեմարտասէր բոյս բարուց բազմարդիւն ծերունի Հօրն Թէոդորեանն Գերապատիւ Տ. Սարգիս Անձնանուէր Վարդապետի՝ ոչ որ եւ իցէ արկած դառն եւ ոչ անգամ ամենածախ ժանիք ժամանակին կարեն իբանսէ սրտից Հայկազանց բակել կամ հանել. անմահ է եւ էք միշտ իյիշատակարանի մեաց մերոց, մանաւանդ մինչ բաց իջանին եւ խաղան հարսար մասունքն եւ բանասեղծական ուշոյժ երեւակայութիւն Ազգասէր Տ. Գորէն Խորխուրունի Վարդապետին ինեղաշնակաւոր թելս բնաւ բնարաց սրտի Հայրերոյն :

Ուստի իղձ էր ինձ իվաղուց վասն բազմաղիմի արդեանց Ազգասիրական շնորհակալեաց արձագանգս արձակել եւ այժմ ժամ առի. եւ մասնաւորապէս զայս պատճառիւն զի զօրանամ միջնորդութեամբ թղթամատուցիս Թիւյսիւզեան Ազգասէր Տեառն Յովհաննու, ընդունել այսուհետեւ զմի օրինակ ցանկալի եւ պատուական Աղաւնոյդ Մասեաց, եւ խնդրեմ զի հանութեամբ իրիւ բարեէր բաժանորդագրացդ ընդունեսջիք զմեզ : Իսկ իվերջէ մաղթելով Հարք պատուական՝ շնորհել Հովանաստաց Երկնից Ազգալոյս ջանադրութեան Ձերում արդիւնաւորութիւն, Մասեաց Աղաւնոյդ երկարարդիւ կեանս, մանաւանդ Հայկազեան բարեհամբաւալ Վարժարանի մերում պայծառութիւն եւ Ամենասիրելի մանկտոյն արագ զարգացումն, զոր իսիրաս երկրիս Հայաստան Ամենախնամ Ազգն վերին հանեցաւ իԳարիզ քաղաքիդ յարուցանել : Գերազնիւ Հարք ընդունեցէք ընդ արտաքուստ մաղթանացս եւ զամենախորին անկեղծ յարգանս զոր Արժանապատուութեան Ձերում նուիրեալ

Մնամ միշտ անձնանուէր բարեկամ Ձեզ

12 յուլիս, 1858

Կ. Պոլիս Խասգիւղ. ՄԱՄԲՐԷ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Մամիկոնեան Տարօնոյ.

ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ . — Օգոստափառ. Ինքնակալը բարեհաճեցաւ հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհելու. Տրապիզոնի անգղիական հիւպատոսի առաջին բարգման Արզումանեան մեծարգոյ Տ. Յարութիւնին, վերջին պատերազմին ժամանակն ըրած անձնանուէր ծառայութիւնները վարձատրելու համար : . (ՄԱՍԻՍ.)

ՄԱՏԹԷՈՍ Վ. ԵՕԶՂԱՏԻՒ. — Օգոստափառ. եւ բարեգութ ինքնակալը Գաղատիոյ եւ Եոզղատի Հայոց վիճակներուն առաջնորդ գերապատիւ Տ. Մատթէոս ծայրագոյն վարդապետին խոնական եւ անձնանուէր վարմունքը եւ վերջին պատերազմին ժամանակն ըրած հաւատարիմ ծառայութիւնները վարձատրելու համար բարեհաճեցաւ. ջորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհելու. անոր : (ՄԱՍԻՍ.)

ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ Տ. ԽԱՉԻԿ. — Պաղտատու. անգղիական փոխհիւպատոս (վիսքոնսիւլ) մեծապատիւ. Խաչիկ Մկրտիչեան որ իր հազուագիւտ հանճարովը, հմտութեամբը եւ բարուց ազնուութեամբը մեծ համարում եւ յարգ ստացած էր թէ կայսերական տերութեան եւ թէ օտարազգաց առջեւ., եւ մանաւանդ ջերմ ազգասիրութեամբն ու անբիւ բարերարութիւններովը այս երկիրները գտնուած ազգայնոց պանծալի նեցուկն ու խնամակալն էր. վեց ամիսք իվեր տկարութիւն կրելէ ետեւ. մայիս 9ին օրը առ Աստուած փոխեցաւ. իհասակի 58 ամաց : Ցուղարկաւորութեան հանդէսը կարգէ դուրս շքեղութեամբ կատարեցաւ. իներկայութեան բոլոր հիւպատոսաց, եւ մարմինը բաղեցաւ. Հայոց նորաշէն եկեղեցւոյն բակը, ուր հանգուցեալը կանխաւ. նշանակած էր իւր գերեզմանին տեղը :

Այս տարաժամ ցաւալի մահը խորին սգոյ մէջ ձգած է Պաղտատի հայ ժողովուրդը : Հանգուցեալ Տ. Խաչիկ սրտաբուակ չուսենալով՝ իրեն կյաջորդէ իւր փեսան մեծարգոյ Տ. Միքայէլ Մանասեի Մինասեան Անգղիոյ հիւպատոսին առաջին բարգմանը, որ իր ազնիւ բնաւորութեամբն ու հանճարովը՝ ինչպէս նաեւ. եռանդուն ազգասիրութեամբը՝ մեծ միխիթարութիւն ըլլալու յոյս կուտայ Պաղտատու. մեր համազգացը :- (ՄԱՍԻՍ.)